

۲۰۱۷/۰۱/۰۶

دوکتور محمد ظاهر عزیز

مقامات تصمیم گیر حکومت وحدت ملی بدون در نظر داشت منافع علیای فرهنگی و سیاسی کشور، دفتر نمایندگی دایمی افغانستان را در مقر سازمان تعلیمی، علمی و فرهنگی ملل متحد در پاریس بست. اینجانب این عمل نادرست حکومت را با تأثیرات منفی آن در برنامه های تعلیمی، علمی، فرهنگی، اطلاعات و حقوق بشر در کشور ما از طریق روزنامه آرمان ملی، تلویزیون طلوع نیوز و سایت آریانا افغانستان آنلاین به اطلاع هموطنان رساندم. در ضمن مقالات زیر که در چند بخش تقدیم خواهد شد، اهمیت و مقام این سازمان بزرگ تعلیمی، علمی و فرهنگی را در جهان و ضرورت روابط جدی و دایم را با این سازمان که حتماً به نفع کشور ما است با حرمت به هموطنان و خاصاً به فرهنگیان کشور تقدیم می نمایم.

سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو)

قسمت چهارم

بخش ششم

(۱)

خلاصه رشته های فعالیت یونسکو
(تعلیم و تربیه، علوم، فرهنگ و ارتباطات و اطلاعات)

۳- فرهنگ: گذشته، حال و آینده:

الف: دهه جهانی توسعه فرهنگی:

دهه جهانی توسعه فرهنگی که از سال ۱۹۸۸ شروع شد و در سال ۱۹۹۷ ختم گردید، در بر انگیزتن آگاهی جهانیان و سیاست مداران نسبت به اهمیت بنیادی فرهنگ در حیات بشریت و جوامع و ارتباط متقابل فرهنگ و توسعه به یکدیگر نقش اساسی و صاحبقدری داشت. اقدامات دهه فرهنگی با چهار هدف اصلی زیر طراحی شده بود.

شناسایی دامنه فرهنگی توسعه.

تأیید و تقویت هویت فرهنگی.

گسترش مشارکت در فرهنگ.

اعتلاء همکاری بین المللی فرهنگی.

گرچه یونسکو سازمان رهبر و رهنما در پیاده کردن اهداف دهه فرهنگی بود، سازمانهای وابسته به ملل متحد در مجموع و سازمانهای وابسته به کشور ها، همانند کمیته های ملی فرهنگی ایجاد شده برای دهه، کمیسیون های ملی یونسکو، سازمان های دولتی و غیر دولتی و بیشتر از همه، مبتکران و روشنفکران و مجامع هنری، آموزشی و علمی که در طراحی برنامه های خیلی مهم و تطبیق آنها مشارکت نمودند، نقش خیلی صاحبقدری داشتند.

در زمان اجرای تطبیق اهداف دهه جهانی توسعه فرهنگی، یونسکو تصمیم گرفت که با همکاری سازمانهای مربوط در کشور های عضو نقش رهبری خود را ظاهر ساخته و چنان عمل نماید که نقش رهبری آن در پیاده کردن اهداف دهه حفظ گردد.

برنامه های یونسکو در رشته های تعلیم و تربیت، علوم و تکنالوژی، فرهنگ، اطلاعات و علوم اجتماعی، همه با هم مرتبط و همآهنگ استند چونکه هدف اصلی این سازمان بهبود حالت اجتماعی و اقتصادی انسانها در کشورهای عضو است و از این طریق در تحکیم صلح جهانی کمک خواهد شد. از همین جهت است که در تطبیق برنامه های فرهنگی با ارتباط برنامه های دهه جهانی توسعه فرهنگی، در زمینه های تقلیل فاحش بیسواد و تدارک تعلیمات ابتدایی همگانی و آموزش علوم و تکنالوژی و آموزش زبان و ادبیات خارجی جهت تقویت تفاهم و همکاری میان مردمان جهان نیز تأکید مؤثری صورت گرفت. علاوه بر آن، در برنامه های علم برای پیشرفت و محیط زیست، مسائلی چون فرهنگ علم و تکنالوژی و جوانب گوناگون تکنیک برای استفاده از منابع طبیعی در چندین منطقه جهان، مورد توجه قرار گرفت.

در تطبیق پروگرام های یونسکو (سهم سازمان به صلح، حقوق بشر و محو کلیه اشکال تبعیض)، آندسته اقداماتی که گسترش گفتگو میان جنبش های گوناگون فلسفی و معنوی از طریق تأکید بر ارزشهای مشترک صلح، تساهل و احترام به حقوق بشر و ادراک متقابل فرهنگها را دنبال می کند، به صورت متداوم سهم با ارزشی دارد.

تأکید میگردد که سازمان در مراحل تطبیق اهداف دهه جهانی توسعه فرهنگی، پروژه هایی را در مدت چند سال مورد اجرا قرار داد تا روابط متقابل مابین توسعه فرهنگی، هویت فرهنگی، جوامع چند فرهنگی و سهم زنان در ارتقاء فرهنگ مورد مطالعه و شناخت قرار گیرند.

ب: فرهنگ برای توسعه:

تأریخچه:

توسعه تکنالوژی نوین ارتباطات و صنایع وابسته به تولید کالاها و لوازم فرهنگی با جلب توجه قشر های وسیعتری از مردم در سطوح ملی و بین المللی نسبت به آثار خلاقیت بشری، دسترسی بیشتر به فرهنگ را که تا کنون غالباً در انحصار نخبگان بود، ممکن ساخته است. بعلاوه، با وجود این واقعیت که تغییرات کنونی ممکن است در زوال و غارت ریشه های فرهنگی قرار گیرد، آگاهی از تنوع فرهنگی و فهم و مقام خلاقیت هنری، در میان اکثر جوامع مورد پذیرش قرار گرفته است. از جمله دلایل این امر در اکثر کشورها پذیرش ضرورت توسعه همگانی کردن تعلیم و تربیه، تنوع روز افزون کوشش های هنری، تمایل فزاینده عامه مردم نسبت به موزیم ها و نمایش گاه ها و ظهور علاقه مندان نوین برای هنر و ادبیات است. باید گفت که چنین تمایل تنها در کشور های مستعد و پیشرفته دیده نمی شود بلکه در ممالک روبه انکشاف نیز آشکارا ظاهر است.

همچنین، وسائل ارتباط جمعی و صنایع مربوط به ابزار و کالا های فرهنگی که بر اثر پیشرفت های علمی تکنالوژیک، توسعه یافته اند، اثرات دامن داری بر ابتکارها و مبتکران داشته اند، آنها نه تنها نحوه ایجاد آثار هنری و ساخت بازار های فرهنگی را شدیداً تغییر داده اند بلکه تحولات نوع زندگی و ارزشها را تسریع نموده و به ظهور اشکال تازه فرهنگی سرعت بیشتری داده اند.

با استفاده از تکنالوژی در زمینه خلاقیت فرهنگی، ممکن است استحاله فرهنگی کنونی تفاوتها و جدایی هایی زیادی مابین فرهنگهای گوناگون بوجود آرد، به اینصورت عمق تفاوتهای فرهنگی و تکنالوژیک بین کشور های صنعتی و در حال رشد نیز زیاد خواهد شد. اما، باید قبول کرد که خلاقیت و فرهنگ، خصوصاً در کشور های در حال رشد، بیان هویتی هستند و امروز تحت تأثیر بخود گرایی، ملی گرایی و محافظت قرار دارند. از اینرو اقدام برای حفظ جوانب خاصی از میراث فرهنگی کشور های در حال توسعه شرط اول حفظ هویت فرهنگی مردمان این کشور ها به شمار میرود.

محصول صنعتی تولیدات فرهنگی به معنی افزایش میزان عرضه در بخش فرهنگی است. اما از آنجا که دسترسی به این محصولات به توانایی مالی مشتریان بستگی دارد، در بین کشور های صنعتی و در حال توسعه مصرف بطور بسیار نابرابر تقسیم شده است حتی در مواقعی نیز که دسترسی امکان پذیر است، به ندرت منشاء ملی داشته و غالباً به منظور کسب منافع کوتاه مدت است و این خود کیفیت فرهنگی نازلی را باعث می شود.

بر اساس موقعیتی که جامعه برای مبتکران ایجاد میکند، خلاقیت تشویق و یا منع می گردد. در مورد حق مؤلف، باید گفت که وضعیت آن بر اثر تکنالوژی های جدید، پیچیده شده، و تکنالوژی در این مورد عامل تعیین کننده است. روش تولید ناشرین و توزیع کنندگان آثار فکری در درجه اول و بسیار بیش از گذشته، بر اساس اصول بازار تعیین می گردد. از اینرو به منظور تطبیق مقررات (استاندارد) کلاسیک قوانین حق مؤلف با ضروریات تازه اقتصادی، باید طرح های جدید و یا تجدید نظر هایی ارائه شود. در عین حال، آگاهی از ابعاد بازار های بالقوه موجود کشور هایی را که تا کنون صرفاً در کنوانسیون جهانی حق مؤلف که تحت سرپرستی یونسکو به تصویب رسیده است، عضو بوده اند، مجبور نموده که به منظور دستیابی به مقررات بهتر حمایتی، قوانین خود را با اصول کنوانسیون (برن - یونسکو) هماهنگ نمایند. حق مؤلف که تا کنون به عنوان ضمانتی بر پاداش عادلانه آثار خلاقه محسوب می شد با خطر تنزل غرامتی برای سرمایه گذاران مالی ناشرین و توزیع کنندگان روبرو است.

با این احوال، و با در نظر گرفتن این حقیقت که در حوزه حق مؤلف، سایر سازمانهای بین المللی خصوصاً (سازمان جهانی مالکیت معنوی) نقش اساسی را ایفا می کند، یونسکو می تواند خود را در چهارچوب اجرای مقررات بین المللی که تحت سرپرستی آن به تصویب رسیده است، محدود نماید. همچنین می تواند مطالعات دراز مدت خود را در جوانب اساسی حمایت از حقوق مبتکران دنبال نماید.

اهداف و ستراتیژی:

اهداف اساسی این برنامه عبارت اند از:

- اعتلاء تلاشهای مربوط به خلاقیت، با تأکید بر نقش و موقعیت هنرمند، تشویق صنایع دستی و بهبود وضع تعلیم و یادگیری هنر.
 - تشویق مشارکت تمامی مردم در حیات فرهنگی، خصوصاً زنان و جوانان.
 - توسعه نقش کتاب و مطالعه در شکوفایی فرهنگ ها، دست آورد سواد آموزی و انتشار دانش علمی و تشویق افزایش تولید داخلی خصوصاً در کشور های در حال توسعه و تشویق به رعایت حق مؤلف.
- در جهت دسترسی به اهداف مذکور و به منظور تمرکز جدی تر، در برگزاری دوره های تعلیمی هنر مندان برای کشورهایی که فاقد آن هستند، حق اولویت داده میشود. ضمناً بر همکاری چند جانبه مابین هنرمندان، دانشمندان، اهل فن و صاحبان صنایع و همچنین مبادله تجربیات و اطلاعات حاصله از مراکز تجربی و هنری تأکید بعمل خواهد آمد.

در حیطه کتاب و مطالعه، تمرکز ستراتیجی بیشتر بر گسترش مطالعه است. تقویت توان محلی و فعالیت های مربوط به حذف تدریجی موانع گسترش توزیع و تجارت کتاب در سطح بین المللی، و اقدام مشترک برای توسعه متون درسی، کتابخانه ها و کتاب بطور کلی از جمله اقدامات پیش بینی شده بشمار می رود. علاوه، تحرک توزیع کتاب و تقویت همکاری بین کشور های هر منطقه تقویت خواهد شد.

هدف از اقدامات مربوط به کالا های فرهنگی محصول صنعت (فلم ها، ویدئو، سی دی ، تیپ و برنامه های سمعی و بصری)، تشویق تولید داخلی آنان در کشور های در حال توسعه و مبادله اطلاعات در باره نقش این محصولات در مبادلات فرهنگی است.

اقدامات:

اقدامات مربوط به ایجاد، خلاقیت و مشارکت در حیات فرهنگی، با ارتباط تطبیق این برنامه شامل موارد زیر است: اجرای برنامه های بین المللی برای گسترش سینما، تلویزیون، ویدئو، صنایع دستی، توصیه نامه مقام و موقعیت هنر مندان در جامعه و اجرای برنامه های منطقی و بین منطقی در اعتلاء هنر های نمایشی، مبادلات هنری خاصاً در کشور های روبه توسعه در افریقا، آسیا و امریکای لاتین.

تعلیم و دوباره آموزی هنرمندان خلاق بر مبنای تحقیقات، ایجاد یک مرکز بین المللی خلاقیت هنری جوانان و مبادلات اطلاعات بین آنان.

اقدامات در جهت گسترش مشارکت در حیات فرهنگ اساساً در ارتباط با تقویت توان ملی برای تنظیم ستراتیجی مناسب تکامل حیات فرهنگی و مدیریت پروژه های فرهنگی، آموزش متخصصین و فراهم آوردن منابع مالی است. ضمناً در طی این برنامه، گسترش شبکه های تحقیقات منطقی و جمع آوری و انتشار اطلاعات تشویق خواهد شد. یونسکو در یاد بود ها و وقایع مهم فرهنگی بمنظور اعتلاء سطح اطلاعات و آگاهی هنری مردم مشارکت می نماید.

توسعه سواد متداوم و عادت به مطالعه همیشگی از طریق تولید مطالب خواندنی به زبانهای مربوط ، توسعه عادت پایدار به مطالعه، تشویق به تحقیق در باره نقش کتاب در بافت یا ترکیب اجزای فرهنگهای مختلف و پیاده کردن ستراتیجی نوین کتاب در کشور های روبه توسعه خاصاً در افریقا.

افزودن توان ملی و منطقی، توسعه تنظیم سیاستهای جامع ملی، گسترش رهنا ها در باره توزیع مواد علمی، فرهنگی و تعلیمی، همکاری بین متخصصین کتاب و برنامه های تعلیمی مؤسسات، گسترش فعالیت های منطقی در آسیا، امریکای لاتین و دیگر مناطق در مورد کتاب، عادت به مطالعه و از این طریق پخش اطلاعات و علوم.

در مورد حق مؤلف، مساعی یونسکو عبارت اند از:

اقدامات در مورد استفاده و بکار انداختن کانونسیون ها و توصیه های مصوبه کنفرانس عمومی یونسکو و کمیته های بین الدول. توسعه آگاهی از حق مؤلف و حقوق مشابه و همچنین دسترسی به آثار حفاظت شده، اعتلاء خلاقیت به وسیله جستجوی حقوق متعادلتر طرفین درگیر بر موضوعات نشر و توزیع کتاب.

ادامه دارد